

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ----- 20 coroane.
Pe jumătate de an ----- 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Lucrați până este oleu în candelile voastre.

De Senin.

Trecură patru ani de sbucium și de grea încercare pentru omenime! Sângele cald se varsă râuri și acum pe toate fronturile. Familiile fără sprijin și copiii orfani se înmulțesc în mod înspăimântător. Putința de mângâiere s'a sleit cu desăvârșire. Și ce e mai îngrozitor, că nici cei obidiți, nici cei scăpați până acum teferi, dar în deosebi milionarii de azi, și chinuții de ieri, nu mai au credința de odinioară în Dumnezeu, iubirea de așezăminte sfinte și orânduiele bisericești. Se întetește un curent primejdios, care sapă la temelile bisericești, răstoarnă ordinea morală și propagă idei, cari îl îndeamnă pe om să delature de la sine răspunderea pentru faptele șale, prin ruperea legăturii dintre viața pământească și cea viitoare.

Mângâierea unei reînvieri religioase semnalată în anii primii ai războiului s'a risipit. Nădejdea noastră, că răul îl va trezi pe om din pornirile spre prăpastia morală, ne-a înșelat. Bisericile iarăși sunt goale, ori de nu sunt goale, lipsit este sufletul credincioșilor de căldura unei vieți creștinești ordonate. Omenimea s'a obișnuit cu răul și cu starea aceasta de lucruri atât de mult, încât a devenit cu desăvârșire egoistă, iar față de sufletul său apatică.

Pe când în războiu ni-se risipesc forțele de viață, acasă ni-se strică conștiințele. Vieța Sodomei dela orașe se lățește ca o cangrenă și la satele noastre, rămase până acum modele de moralitate. Cântările triviale, apucăturile păcătoase, scot din stăpânirea ei doina noastră jalnică și nevinovăția vieții patriarhale. Și ori în cântărilor privești vezi nenumărate pilde rele și așa de arareori pilde bune.

Biserica între astfel de împrejurări nu mai poate fi sigură de viitorul și chemarea ei sublimă. Conducătorii ei firești au să-și concentreze toate forțele pentru aflarea unui plan de apărare a drepturilor divine și răsturnarea curentelor primejdioase pentru omenime.

Tot ce se spune aci, sunt lucruri constatate de alții mai competenți, și chestia răspândirii religiosității în popor s'a discutat de atâtea ori în organele noastre de publicitate. Dar ne-am restrâns numai la atât, și după fiecare articol de aceasta natură am mai pus un punct. Ne-am ferit să pornim o acțiune salvatoare. Jertfirea capitalului intelectual s'a isbit de ușile în-cuiate ale capitalului material. *Materia iu-*

bește mai mult materia și în cele mai dese cazuri nu se ridică până în sferile înalte ale împărăției vieții spirituale. Așa apelurile pentru strângerea unui fond, cu ajutorul căruia să se editeze cărți religioase, n'au avut rezultatul dorit. Gazetele noastre bisericești în lipsa de sprijin bănesc, nu pot conține hrana trebuitoare, ca să încălzească sufletele pentru ideile moralizatoare ale bisericești. O muncă sistematică, din partea păstorilor sufletești, nu găsești. Așa catechisația, baza religiosității, se face în o formă necorăspunzătoare. Băiatul din școală nu duce su sine în viață o pregătire bisericească atât de temeinică, ca să poată înfruntă ispitele curentelor dușmănoase religiei. Cultul divin fără participarea activă a credincioșilor devine monoton. Sunt rari satele, unde din râvna preotului și a învățătorului, să se fi dat importanța cuvenită duioaselor cântări bisericești.

La examenele finale nu se distribuiesc elevilor cărți de conținut religios în numărul recerut de necesitățile sufletești. Fără a te înstăpâni însă pe sufletul elevului, nu-l vei putea crește pentru biserică și morala creștină. Deci de jos să se înceapă lupta regeneratoare. Și ea, negreșit, nu e ușoară, căci copiii știindu-se liberi de porunca tatălui lor, nu au supunerea și ascultarea cuvenită față de mamă și oameni. Mama chinuită de năcazurile casnice iarăși nu se poate îngriji așa de stăruitor de creșterea fiilor săi, ba e iertătoare față de ștrengăriile lor, fie ele cât de păgubitoare educației sănătoase.

Toată educația cade în sarcina preotului. El să fie îndrumătorul tinerimei în școală, el să-l îndrăgească cu biserică, învățându-l cântările bisericești, cetirea apostolului, „Credeului” și „Tatăl nostru”. Pe lângă aceste cunoștințe pregătitoare, dă-i în mână cartea de rugăciune, din care rezultă două foloase: iubirea față de religia creștină, și îndrăgirea cetitului românesc. O carte de rugăciuni bună suplinese lipsa gazetelor religioase, pentru cari nu fiecare are mijloacele disponibile.

Toate aceste cad în sfera noastră de activitate, iar de aici în colo pentru promovarea religiosității, avem să cerem sprijinul autorităților superioare bisericești. Dieceza Aradului este mai norocoasă, decât celelalte dieceze, în ce privește mijloacele necesare bănești. Dispune de fonduri, cari au menirea exclusiv educativă. Acolo este Fondul diecezan de una sută mii cor. „pentru promovarea culturii re-

ligioase”, apoi „Fondul diecezan bisericesc cultural aradan”, asemenea de 60.000 cor.

Din aceste fonduri să se tipărească cărți religioase ieftine. Ele nu numai că ar sporî fondul, dar ar aduce un mare folos pentru biserică și pentru creștinii ortodoksi.

După cum s'a pornit editarea unei biblioteci de popularizare a literaturii românești, din partea „Tipografiei diecezane”, cred, că se poate aștepta cu drept cuvânt și editarea unei biblioteci religioase.

Aceasta bibliotecă să fie impusă preoților a o răspândi la știutorii de carte din satul lor.

Nu e vreme de pierdut, căci orice timp nefolositor, e o pierdere ireparabilă în viața unui popor. Și când se vor întoarce brațele vânjoase iarăși acasă, și de ne vor întrebă, ce-am făcut pentru ei în absența lor, să le putem arăta suflete cu frica lui Dumnezeu și soții evlavioase.

„Lucrați deci până este oleu în candelile voastre”!

Vorbirea

comisarului cons. Gh. Tulbure, rostită la deschiderea sinodului pentru alegerea de protopop în Beiuș.

Onorat sinod protopopesic!

În vremuri de grele patimi ne-am strâns astăzi în vechea noastră biserică din Beiuș. Reprezentanți ai preoților și ai satelor din acest ținut cu frumoase amintiri istorice, a patra oară ați coborât din văi și dealuri și v'ați întrunit în centrul nostru bisericesc, ca să vă împliniți o scumpă datorie față de biserică: să dați Belușului ortodox — protopop.

Biserica noastră are tradiții vechi și o organizație ideală. De tradițiile ei istorice este legată demnitatea și mândria noastră națională. Constituția noastră este o alcătuire fără păreche în lumea ortodoxiei. Autonomia bisericii este pentru noi cetatea cea sfântă, în care de o jumătate de veac ne adăpostim comorile sufletești. La marea plămuire a lui Șaguna ne place să privim ca la o statuă celebră. Suntem mândri și suntem geloși de autonomia și de organizația atât de măiastră a bisericii noastre. Și orice vătămare adusă asupra drepturilor și așezămintelor noastre bisericești, orice tendință de a ne încatușa libertatea de acțiune în biserică, o simțim ca un pumnal înfipt în inima noastră.

Dar nu pot să nu fac o constatare și o mărturisire

* * *

În admirabilul său studiu asupra lui Solon și Licurg poetul german Schiller scoate la iveală superioritatea marelui legiuitor din Sparta față de înțeleptul său coleg atenian. Licurg l-a întrecut pe Solon. El nu s'a mulțumit să croiască numai legi aspre pentru Spartani, ci avea grije, ca cetățenii să fie și crescuți în spiritul legilor sale. *Să învețe din bună vreme ca să iubească și să*

respecte legile. Noi încă am avut un Solon al bisericii. La toate prilejurile de sărbătoare ne prosternem adânc în fața umbrei lui Șaguna. Dar nu numai cu forme rituale și cu discursuri patetice își achită un popor datoriile de pietate. Sentimentului nostru de recunoștință îi lipsește nota pozitivă, îi lipsește caracterul educativ. Frumosele rânduieli bisericești create de Șaguna, poporul nostru nici astăzi nu le prea cunoaște, iar nouă preoților nu totdeauna ne place să le cinstim. Gelozia cu care privim la constituția noastră bisericească pare a ne părăsi în momentul când și nouă ni-se cere să ne plecăm capul în fața rânduielilor ei. În felul de cărmuire al vieții noastre bisericești avem prilejul dureros să surprindem adeseori rezoane greșite, atitudini de duplicitate, apariții bolnave și poticniri condamnable. În vremea din urmă aproape la tot pasul ne isbim de moravuri pravoslavnice și de păcate bizantine, cari zac ca niște rane deschise pe trupul cel sfânt al bisericii.

Nu este timpul și locul să trec în revistă anomaliile și petele de umbră de pe orizontul vieții bisericești. Dar iată, singur faptul, că Beiușul esie lăsat în văduvie 8 ani de zile, pradă frământărilor, cari desbină și învenuează sufletele, — singur faptul acesta constituie o gravă acuză la adresa duhului înstăpănit în administrația noastră bisericească. O probă palpabilă, că spiritul constituțional la noi nu este încă trecut în conștiința publică. Normele după cari se îndrumă viața bisericească nu se razimă totdeauna pe cea mai solidă temelie morală. În timpinăm încă multe ideologii false, multe concepții stranii și înguste despre rostul bisericii, multe mentalități rudimentare, multă inconștientă și mai ales multă lipsă de scrupule morale în interpretarea datoriilor. Am avea lipsă de un mare Licurg, care să ne învețe să ne iubim biserica nu cu buzele, ci păzind cu sfințenie cinstea rânduielilor ei și aducând toate jertfele, pe cari le reclamă existența și progresul ei. Pentru că iubirea fără de jertfe — moartă este.

* * *

N'am intenția să vă desfășur cu prilejul acesta păreri mele despre rostul și chemarea protopopului, ca factor în organismul bisericii noastre constituționale. Ar însemna să-mi repet o parte din vorbirea, care am ținut-o înainte cu câțiva ani la o altă alegere de protopop. Mi-am dezvoltat atunci o seamă de gândiri cu privire la chemarea protopopilor privită în lumina evoluției istorice. Și am scos la iveală atribuțiile sufletești, pe cari le reclamă dela protopopi, nu atât aparatul administrativ al bisericii, cât mai ales vremea și nevoile ei de astăzi.

Nu mă îndoesc, că d-voastră vă dați seama perfect de răspunderea morală împreună cu dreptul electoral, pe care astăzi vi-l exercitați. Nu mă îndoesc, că toți ați dori să alegeți pentru Beiuș un protopop, care să fie o podoabă a clerului. Permiteți-mi totuși să-mi logodesc dorințele mele subiective cu ale d-voastre și la preocupările d-voastre sufletești să asociez pe ale mele.

Este necontestat, că *protopopul de mână* al bisericii românești va trebui să fie mai presus de toate un *spirit de propagandă, un apostol de cultură bisericească*. El nu mai poate să rămână izolat în concepția îngustă a rostului său de „organ” administrativ și redus la sterpele îndatoriri ale „subșternerii”. Sunt de părere chiar, că cu un ceas mai de vreme protopopul ar trebui desărcinat de îndatoririle odioase, cari îi împrumută atribuția de soigăbirău bisericesc. El nu se poate mulțami să rezolve numai câteva acte mărunte, să facă pe agentul postal al Consistorului, să învârtă anumite afaceri economice sau operații financiare la cutare bancă de provincie. În mâna protopopului nu se dau numai acte, protocoale și bani publici, ci mai presus de toate i-se încredințează suflete. Suflete de păstori și suflete de credincioși. El n'are să fie decît un simplu șef al cancelariilor parohiale, ci are să fie un șef intelectual al tractului său. Un spirit îndrumător și reformator de conștiințe. Aș dori ca noul protopop, care va veni în acest scaun văduvit, să fie înzestrat cu o astfel de mobilitură sufletească. Aș dori, ca el s'aducă o concepție mai largă și mai avansată în interpretarea datoriilor sale față de biserică. Să nu privească biserica de o simplă administrație, ori de o simplă gospodărie. Să vadă într'însa un divin așezământ de cultură sufletească. Să crează și să

mărturisească, că *nu biserica este pentru noi, ci noi suntem pentru biserică și, că nu tractul este al său, ci el este al tractului*.

Biserica noastră trece prin clipe de grea încercare și de grea răspundere. Mai mult decât ori și când ea are astăzi nevoie de caractere, de oameni întregi și neprihăniți. Războiul actual nu este un simplu pârjol mistuitor, cum se pare. Pe lângă războiul cu armele reci, asistăm la un mare *război de idei*. Acest război nu săvârșește numai o operă de distrugere, ci și o operă de reclădire și de purificare în domeniul vieții morale și intelectuale. Ideile conducătoare ale vremii, ce străbatem, pe lângă uriașele schimbări, ce vor aduce pe terenul vieții sociale, vor așeză biserica în fața multor probleme noi, cari vor trebui rezolvite. Ea are nevoie prin urmare de spirite creatoare și înțelegătoare, de oameni cu mâni curate și cu suflet curat, cari s'aducă aer proaspăt în atmosfera vieții bisericești. Negustorii de cele sfinte n'au loc în templul lui Hristos, vânătorii de treboare n'au loc pe moșia sufletească a neamului!

* * *

Beiușul este un vechiu focalar de cultură națională. Biserica soră adăpostește aici școale superioare cu dascăli învățați. Protopopul nostru din Beiuș, prin înșasă poziția lui, va trebui să fie un factor viu și hotărîtor în procesul de civilizație al neamului nostru din aceste părți. Va trebui să fie o personalitate distinsă, un fel de Popasu al Bihorului, cu inimă de tată pentru tinerime, a cărui figură și ale cărui cuvinte să se întipărească adânc în sufletele generațiilor, cari-și fac educația în școlile de aici. Un birocrat sterp, un gospodar mărunț, o individualitate spălăcită și lipsită de avânturi sufletești nu poate săvârși operă de cultură. Iar protopopul, care n'a contribuit cu nimic la progresul cultural al neamului său, care n'a înălțat școale pentru popor și n'a fost în stare să îndrume și să îmbogățească viața sufletească a preoților și a dascălilor sătești, *înzadar „a pontifical” o vieță întreagă*. Pentru că preotul nu este numai al patrafirului. Mai mult, decât al patrafirului ei trebuie să fie *al amvonului, al școlii și al vieții publice*.

Iată conturile, în cari mi-se zugrăvește icoana protopopului de mână al bisericii românești. Aș dori ca Beiușul după atâta așteptare să-și capete în fiitorul protopop nu numai un șef administrativ al tractului, croît după vechiul tipic, ci un adevărat intelectual român. Un spirit superior, care să-și desemneze o nouă linie de conduită în interpretarea datoriilor legate de rostul său bisericesc, în sfârșit un preot din creștet până în tălpi, care să simtă în sufletul său pornirea superioară, care cheamă cătră ideal.

* * *

Biserica este o cetate sfântă, care se înalță sus, pe colina înflorită a credințelor religioase. La zidurile ei de marmură curată pot să se înalțe gânduri și rugăciuni, dar nu-i iertat să străbată valurile tulburi ale patimilor omenești. Afară de zidurile bisericii lupta pentru trai, legăturile de sânge ori de prietenie, diferite principii sau norme de viață ne pot separa și ne pot grupa chiar în partide. Când intrăm însă în biserică, toate trebuie să le lăpădăm, cum își lasă musulmanul pantofii la ușa geamiei. Aici toți trebuie să fim *una*, după cum una, sfântă, sobornicească și apostolică este biserica și legea, la care ne închinăm.

Vrând să vă achitați cu cinste și cu demnitate de mandatul, ce ați primit, lăpădați deci pentru moment toate sentimentele și afectele, cari vă separă în proza vieții. Ridicați-vă la înălțimea convingerii curate și vă apropiați de urnă cu credința și cu evlavia, cu care se apropie Românul de sfintele taine.

Incredințat din partea Venerabilului nostru Consistor cu conducerea actului alegerii de protopop, cu bucurie vă împărtășesc salutul apostolic al autorității superioare și binecuvântarea iubitelui nostru vicar episcopesc. Rugând în fine și dela locul acesta pe Mângăitorul Duh al adevărului să ne străbată sufletele și să ne povățuiască la lucrarea, ce avem să săvârșim, declar sinodul protopopesc electoral deschis.

INFORMAȚIUNI.

Ziua natală a Majestății Sale. Eri, în 4/17 August, fiind ziua natală a Maj. Sale regelui

nostru Carol, s'a servit doxologie în biserică, teardală, la care au participat autoritățile noi bisericești-școlare, în frunte cu P. S. Sa de cop diecezan Ioan I. Papp, soldații români loc și public.

Alegerea de protopop în Beiuș. Sâmbătă 23 Iulie (10 August) s'a întrunit a 4-a oară nodul electoral protopopesc al tractului pentru îndeplinirea scaunului protopopesc. Sf. liturgie, celebrată de fostul protopop Vasile Papp și Moise Popoviciu administrator protopopesc, la slujba Chemării Duhului a pontificat comisarul consistorial P. O. Ghicorghe Tulbure, protopresbiter, asesor-religios bisericesc. La vremea pusă, alegătorii remisie compusă din Ioan Pinter iun., Dr. Cosma și Dr. Aurel Lazar, invită comisarul sident, care este primit călduros, făcându-ovății frenetice.

Comisarul deschide ședința prin o cuvânt de un cuprins bogat. După verificarea membru ad-hoc se prezintă la urnă 59 alegători dându-tru *Petru E. Papp*, paroh în Pocola 25, pe Dr. *Victor Fildan*, paroh în Drăgănești 22 iar 2 bile au fost albe. Pe urma acestora pudentul îl declară pe *Petru E. Papp*, paroh Pocola, de protopop ales al Beiușului și țeva cuvinte închide ședința.

În numele alegătorilor Dr. Aurel Lazar țamește comisarului-preșident pentru imparitate, tactul și înțelepciunea sa în condua alegerii. Arată apoi însemnătatea protopopu în organismul nostru bisericesc și exprimă dejdeia, că noul protopop obținând întărirea Consistor, credincios trecutului său, va de un luptător neprihănit al bisericii ortodox române.

Alegătorii veseli de rezultatul zilei îl mează viu și însuflețiti pe comisarul-pres care a câștigat inimile tuturor. Intre necnitate „să trăiască”, comisarul părăsește la alegerii.

Logodnă. Domnișoara *Irina Nica* din Co și dl *Fabian Roman*, absolvent al teologiei Sibiu, logodiți. Felicitările noastre!

Hirotoniri. P. S. Sa părintele nostru cop *Ioan* a binevoit a hirotoni, în 1/14 a. c. intru presbiter pe *candidatul Ghicorghe Indrieș*, numit administrator parohial în (tractul Butenilor), iar pe dl *Dr. Gheorghe* referent în senatul episcopesc al Consistorului nostru din Arad, intru diacon.

Redactor responsabil: Dr. Teodor Botiș, prof.

Concurs.

Pentru conferirea a două stipendii de 600 cor. din fundațiunea „Nicolau și Albina gan” la elevi greco-orientali români în școlile elementare, medii și superioare. Tinerii, cari res: să fie împărtașiți de aceste stipendii, înainteze cererile bine instruite cătră comisar parohial gr.-or. român din Sânmiclăușul-tri (Nagyszentmiklós) și au preferință cei din lia Nicolau Vingan.

Reflectantii au să dovedească cu documente autentice, acludate cererii, următoarele: 1. bi sunt locuitori din Sânmiclăușul-mare. 2. Că su de religia gr.-or. și aparțin metropoliei gr.-or române din Ungaria și Transilvania. 3. Să sp sănătății 4. Studiile, ce au făcut în anul școlastic premergător. 5. Că sunt din părinți săi dupăce stipendistul va dovedi, că este înscris școală pe anul școlastic 1918/19.

Sânmiclăușul-mare, la 30 Iulie (13 Aug) 1918.
Dr. Nestor Oprian, pres. com. par. *Fleșieriu*, not. com. par.

—□—

Nr. 12 E. G. B./1918.

Se publică concurs pentru trei stipendii de 400 cor. anual din fundațiunea *Elena Ghiba* pentru anul școlar 1918/19 cu termin de Septemvrie a. c.

Indreptățiți la aceste stipendii sunt în prolinie rudenile testatoarei, iar recurenții neînru de religiuena gr.-or. rom. din comitatele Arad, Bihor, Bichiș și Cenad numai atunci se primesc când lipsesc competenți dintre rudenii. Recurenții au să-și înainteze cererile lor la adresa Comitetului administrativ al fundațiunii *Elena Ghiba* Birta în Arad, provăzute cu timbru de 1 cor.

struite cu următoarele documente originale ori copii autentice:

1. Extras din matricula botezatilor, provă-
tă cu clausula parohului local, că și de prezent
artine bisericii gr.-or. române. 2. Rudeniile mai
să adneze și informațiune familiară, prin
care pot să dovedească, că sunt înrudiți cu te-
latoarea. 3. Atestat de paupertate dela direcția
competentă, cu date pozitive despre starea
materială a părinților și a recurenților. Acest
atestat să fie confirmat prin subscrierea paro-
hului local. 4. Testimoniu școlastic, că au ab-
olțat cel puțin școala elementară cu succes, iar
ceia, cari au ascultat deja cursuri la vre-o școală
medie sau academie respective universitate să do-
vedească, că au câștigat astfel de testimoniu, încât
să trece în cursurile superioare. 5. Certificat
medical despre starea sanitară. 6. Dacă recu-
rentul a întrerupt studiile, are să dovedească prin
un document autentic, unde a fost, și ce purtare a avut.
Recurentul să arate specialitatea, la care, lo-
dându-l, unde are să urmeze studiile, precum și dacă
are ori ba alt stipendiu. Pentru cazul, că recu-
rentul ar fi înscris deja la vre-un institut de în-
vățământ, aceasta să o dovedească prin certificat
dela direcțiunea respectivului institut. 8. Fiecare
stipendist este obligat, ca după terminarea stu-
diilor să asigure comitetul administrativ, că în-
tă ce își va ajunge scopul dorit și îi va per-
mite starea materială, va depune pentru totdeauna
100 coroane pentru augmentarea acestei funda-
țiuni. 9. Petițiunile lipsite de condițiunile de mai
sus, ori sosite după termenul de concurs, nu se
vor lua în socotință.

Arad, la 29 Iulie (10 August) 1918.

Comitetul administrativ al fundațiunii
Elena Ghiba Birta.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de
învățătoare la școala conf. gr.-or. română din
Becicherecul-mic protopresbiteratul Timișoara prin
aceasta se scrie în înțelesul concluziunii Ven.
Consistor Nr. 2370/918 concurs cu termen de
5 zile dela prima publicare în organul diecezan
„Biserica și Școala“.

Beneficiul împreună cu acest post este
următorul: 1. Salar dela comuna bisericească
333 cor.; diferența dela aceasta sumă în sus
este asigurată prin ajutor de stat. 2. Pentru con-
ferință 20 cor. 3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Locuința corăspunzătoare în natură (2 odăi,
culină, cămară) și grădină dela intravilanul școa-
lei. 5. De curățirea internă a cvartirului inv. se
va îngriji învățătoreala aleasă, iar de curățirea
externă a învățatului edificiu școlar precum și
de curățirea și încălzirea salei de învățământ se
vor îngriji susținătorii de școală. 6. Totasemenea
susținătorii de școală se vor îngriji și de pro-
vederea cantoratului în biserică, — în școală
însă va avea să propună cântarea învățătoreala
aleasă, care totodată se obligă a propune regu-
lat și lucrul de mână fără altă remunerațiune.

Recursurile adresate com. par. din Beciche-
recul-mic și ajustate cu: a) cu extras din ma-
trricula botezatilor, b) certificat de apartinență,
c) de învățător și eventualele atestate des-
serviciul prestat până acum, sunt a se înainta
în termenul concursual Prea On. oficiu protopres-
biteral gr.-ort. rom. a Timișorii, iar reflectantele
sunt pofțiite a se prezenta în careva Duminecă
ori sârbătoare în sfta biserică din Becicherec
spre a face cunoștință cu poporul.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: Ioan Oprea, protopres-
biter, inspector conf. de școale.

—□—

1—2

Pentru îndeplinirea definitivă a postului
învățătoresc-cantor, dela școala gr.-or. rom. din
Sititolec (Székelytelek), comitatul Bihor, proto-
popiatul Tinca, se publică concurs cu termen
de 30 zile dela prima publicare, pe lângă ur-
mătorul salar: 1. Dela comuna bisericească
600 cor. 2. Dela comuna politică ajutor de
lemn 18 cor. 3. Stolele cantonale valorizate
în 40 cor. 4. Competința de pășune din pădure.
5. Cuartir liber și grădină. 6. Ajutorul de stat,
care însă biserică nu-l garantează.

Reflectanții au să se prezinte în biserică
în vre-o Duminecă ori sârbătoare pentru a-și
arăta dexteritatea în tipic și cântări, iar recur-
sele lor adresate comitetului parohial să le înain-
teze protopopului tractual.

Nicolae Roxin, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător
dela școala ort. rom. populară din Șumugiu
(Váradszopa), se scrie concurs cu termen de
30 zile dela prima publicare în organul oficios.
Emolumentele sunt: 1. Salar în bani dela
parohie 794 cor. 26 fil. Intregirea dela stat e
asigurată. 2. Uzufuctul a 8 iug. à 1600 păm-
mânt, valorat în 50 cor. 3. Grădină de legume.
4. Cuartir nu este, dar parohia va lua îngrijire,
și după războiu se va edifica locuința. 5. Stolele
îndatinate. 6. Pentru scripturistică și participare
la conferință, diurnele ce se vor staveri.

Încălzitul și curățitul salei cade în sarcina
parohiei.

Alesul este îndatorat a prevedea cantoratul
în și afară de biserică, a instrui elevii în cân-
tările bisericești, a-i conduce și supraveghia în
sf. biserică.

Reflectanții se vor prezenta în vre-o Du-
minecă ori sârbătoare în sf. biserică pentru do-
vedirea capabilității în cântări și tipic, arătân-
du-se și poporului.

Cererile de concurs — adjustrate cu docu-
mentele de lipsă — se vor înainta în termenul
regulamentar la P. On. oficiu protopopesc ort.
român al Orăzii-mari. Comitetul parohial.

In conțelegere cu: Andreiu Horvath m. p.,
protopopul Orăzii-mari, inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc
dela școala ort. română confesională din Abranul-
de-sus (Érăbrány), se publică concurs cu termen
de 30 zile dela apariția primă a concursului.

Emolumentele sunt: 1. Locuința cu supra-
edificatele de lipsă și grădină de legume. 2.
Dela parohie 800 respective 1000 cor. Intregirea
dela stat nu este asigurată. 3. Stolele îndatinate.
Curățirea și încălzitul salei de învățământ le
supoartă parohia. 4. Pentru scripturistică și diurne
la conferință, ce se vor staveri din caz în caz.

Alesul are îndatorirea să provadă cantora-
tul în și afară de biserică, să instruiască elevii în
cântările bisericești, conducându-i și suprave-
ghiându-i în sf. biserică.

Reflectanții sunt pofțiți a se prezenta în
vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică a
se arăta poporului și a-și dovedi capabilitatea
în cântări și tipic.

Cererile concursuale a se înainta — adju-
state fiind cu documentele de lipsă — în ter-
minul regulamentar, la p. on. oficiu protopopesc
din Oradea-mare. Comitetul parohial.

In conțelegere cu: Andreiu Horvath m. p.,
protopopul Orăzii-mari, inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc
din Satulbarb (Ujbárfalva), se scrie concurs cu
termen de 30 zile dela prima publicare în org.
of. „Biserica și Școala“

Emolumente: 1. În bani gata 548 cor. In-
tregirea salarului dela stat este asigurată. 2.
Scripturistica 10 cor. ori speșele efective. 3. Pen-
tru conferință diurnul staverit de superioritate.
4. Stolele dela funcțiunile cantonale. 5. Cuartir
corăspunzător cu supraedificate și grădină de
legume.

Alesul va avea să conducă strana în sf.
biserică, să instruiască elevii și adulții în cân-
tările bisericești, să-i conducă și supraveghieze la
sf. biserică, provăzând în parohie cantoratul. In-
călzitul și curățitul salei de învățământ cade în
sarcina parohiei.

Reflectanții la acest post sunt pofțiți a se
prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în
sf. biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cân-
tare și tipic.

Cererile concursuale au a se adjustrate cu:
extras de botez, diploma de învățător, atestat de
moralitate, etc, înaintându-se p. o. oficiu proto-
popesc al Orăzii-mari, în termenul regulamentar.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: Andreiu Horvath m. p.,
protopopul Orăzii-mari, inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii cantonale-
învățătoresc din Inand, protopopiatul Tinca, (com.
Bihor), se publică concurs cu termen de 30 zile
dela prima publicare în organul oficios „Biserica
și Școala“.

Emolumentele cu acest post sunt: 1. În
bani gata: 200 cor. 2. 8 jughere și 1301 stânjeni
pământ arător, a cărui venit după detragerea
dării care are a o suportă alesul face 210 cor. 3.
5 mm. grâu amestecat și 5 mm. cucuruz sfâr-

mat prețuit în 124 cor. 60 fil. 4. Relut de lemne
în bani gata dela comuna bisericească pentru
încălzirea salei de învățământ 66 cor. 60 fil. 5.
Locuință în natură și grădină. 6. Venite sto-
lare: 51 cor.

Cel ales are a conduce strana fără altă
remunerațiune.

Pentru orientare se aduce la cunoștința ce-
lor interesați, că întregirea salarului conform le-
gilor existente pentru fostul învățător a fost votat
de înaltul minister de culte în suma de 348 cor.

Recursurile adjustrate cu documentele rece-
rute sunt a se înainta P. On oficiu pesc din
Micherechiu (Ménkerék), iar reflectanții vor avea
a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare
în sfta biserică din Inand spre a-și arăta dexter-
itatea în cant și tipic.

Inand, la 26 Iunie (9 Iulie) 1918.

Ioan Bonatiu, pres. com. par.

In conțelegere cu: Nicolae Roxin, protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-
cantor la școala din Criștiorul de sus-farină (Bi-
harkristyor), se publică concurs cu termenul de
alegere pe ziua de 15/28 August a. c.

Salarul constă: 1. Bani gata repartiți pe
credincioșii aparținători la aceasta școală: 592
cor. 2. Venitele cantonale: stolele îndatinate pre-
țuite în 40 coroane de tot 632 coroană 3. Pen-
tru conferință când va lua parte 20 coroane. 4.
Locuința care se află sub un acoperământ cu
sala de învățământ, stătătoare din o culină, o
cămară și două chilii padimentate. 5. Intregirea
salarului se va cere dela stat.

Încălzitul și curățitul salei de învățământ
cade în sarcina comunei bisericești.

Cel ales va fi obligat a deplin cantoratul
atât în sf. biserică în toată Dumineca și sârbă-
toarea, cât și la toate funcțiunile. Asemenea este
obligat a deprinde pruncii dela școală în cân-
tările bisericești. Propunerea religiunii și cate-
hizarea cade, fără alta remunerațiune, în sarcina
celui ales.

Concurenții acomodându-se dispozițiunilor
statutare și regulamentare în vigoare vor avea
să se prezinte în durata concursului în sf. bi-
serică din B-Criștior.

Vaşcău, la 12/25 Iulie 1918.

Adrian P. Deseanul, protopop.

—□—

2—3

Conform ordinului Ven. Cons. Nr. 2676/1918
pentru îndeplinirea unui post de învățător la
școala populară ortodoxă-română din Ecica-
română (Óecska, Totontál m.) se scrie concurs
cu termen de 30 de zile dela prima publicare în
„Biserica și Școala“ cu următoarea dotațiune
anuală:

Salar fundamental 1200 cor., relut de cortel
240 cor., pentru scripturistică 10 cor. și de fie-
care conferință învățătorească, la care va parti-
cipa, în diurnă și viatic 12 cor. Eventuala în-
tregire a salarului dela stat, conform art. de
lege XVI din 1913, amăsurat anilor de serviciu.

Învățătorul va avea să se conformeze ur-
mătoarelor îndatoriri: 1. Va cerceta regulat sf.
biserică cu elevii săi și va ține o strună la
cântare. 2. Va ține școala de repetiție cu elevii
încredințați conducerii sale. 3. Va lua parte la
înmormântări, unde va fi pofțit, pe lângă taxa
stolară uzuată. 4. Alesul va ține clasele cari i-se
vor încredința din partea comitetului parohial cu
aprobarea Veneratului Consistor diecezan.

Reflectanții au să-și înainteze în termenul
indicat recursurile adresate comitetului parohial,
la adresa Prea On oficiu protopresbiteral în
Banat-Comloș (Nagykomlós, Torontál m.), având
să le adjustrate cu următoarele documente: a)
Extras de botez. b) Diploma de învățător. c)
Atestat de apartinență. d) Atestat de serviciu
de până acuma. e) Declarație privitoare la ser-
viciul militar și obligamentul de substituire pe
speșele și răspunderea sa în caz de serviciu ca
voluntar pe un an.

Dela recurenți se cere, ca sub durata con-
cursului să se prezinte în vre-o Duminecă ori
sârbătoare în sf. biserică parohială din loc, spre
a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Ecica-română, din ședința comitetului pa-
rohial ținută la 29 Octomvrie (11 Noemvrie) 1917.

Petru Bugaru m. p., președinte. Iuliu Magdu
m. p., notar.

In conțelegere cu: Dr. Ștefan Cioroianu, ad-
ministrato protopopesc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor la școala confesională gr.-or. română din Vărășeni (Veresfalva), protopresbiteratul Beiuș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă, pe lângă următorul salariu:

1. Locuință și grădină. 2. În bani 600 cor. 3. 12 metri de lemne, din cari se va încălzi și școala. 4. Pentru conferință 20 cor., pentru scripsală 10 cor. 5. Stolele cantonale. Intregirea dela stat se va petiționa la timpul său.

Cei ce reflectează la acest post, sunt poțitiți a-și înainta cererile — adresate comitetului parohial — oficiului protopopesc în Beiuș (Belényes), iar în vre-o Duminecă ori sârbătoare să se prezinte la sf. biserică, spre a se face cunoscuți poporului.

Terențiu Popa, president. *Iacob Popa*, notar.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu*, adm. protopopesc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor la școala elementară gr.-or. română de băieți din Beiuș (Belényes), prin aceasta se publică concurs nou, cu termen de alegere pe ziua de „Tăierea capului lui Ioan”, 29 August (11 Septembrie) a. c. orele 11 a. m.

Emolumentele, împreună cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1200 cor. și întregirea aceluși salariu, conform timpului de serviciu a alesului, solvit în rate lunare anticipative din casa bisericească. 2. Cortel și grădină cu supraedificările necesare. 3. Pentru conferința învățătoarească și scripturistică 100 cor. 4. Pentru încălzitul salei de învățământ 16 m. lemne, iar pentru curatoriat, 100 cor. 5. Venitele cantonale. 6. Încât învățătorul ales se va încredința cu conducerea socoșilor epitropești și fundamentale, pentru aceasta va primi o remunerațiune separată. 7. Cel ales e îndatorat să conducă strana fără altă remunerațiune. 8. Pe timpul războiului parohia asigură învățătorului un adaus de scumpe anuale de 1200 cor., adaus familiar și de îmbrăcăminte însă nu-i asigură; în cazul însă când statul ar acorda toate acestea adause, obligamentul parohiei încetează.

Reflectanții la acest post sunt poțitiți a-și înainta cererile lor, instruite cu documentele necesare și adresate comitetului parohial, oficiului protopopesc gr.-or. român în Beiuș (Belényes), iar în vre-o Duminecă ori sârbătoare să se prezinte la sf. biserică, spre a se face cunoscuți poporului.

Dat din ședința comitetului parohial din Beiuș, ținută în 20 Iulie (2 August) 1918.

Dr. Gavril Cosma, pres. *M. Popoviciu*, notar.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu*, adm. protopopesc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei I-e din Birzava devenită vacantă prin trecerea la cele eterne a preotului Vasile Popoviciu, pe baza rezoluțiunii consistoriale nr. 2889/1918, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele condițiuni:

I. Parohia este de clasa II-a.

II. Venitele acestei parohii sunt:

1. O sesiune întreagă (32 jugh. de 1100 st. cv.) de pământ, parte arător, parte fânaș. 2. Stolele legale. 3. Eventuala întregire dela stat. 4. Dreptul de pășune și pădure după sesiunea parohială.

III. Alesul va avea să se îngrijească singur de locuință, să plătească toate dările publice după venitul parohial. Este îndatorat să catehizeze fără nici o remunerațiune elevii școlii confesionale, iar pe cei ai școalelor de stat pe lângă remunerațiunea existentă acum, sau carea se va stabili în viitor.

Doritorii de a ocupa această parohie se avizează, ca recursurile lor ajustate cu documentele de cvalificațiune și despre eventualul serviciu și adresate comitetului parohial din Birzava (Marosborsa) să le trimită la oficiul protopresbiteral din Mariaradna, iar dâșii în termenul deschis și cu stricta observare a prescrierilor regulamentare să se prezinte în sfânta biserică din comună spre a se face cunoscuți poporului.

Se notează, că la prezentare în parohie se admit numai recurenții, cari au cvalificațiunea recerută în concurs, iar cei din altă dieceză nu-

mai dacă prezintă învoirea P. S. Sale ori a Consistorului diecezan, de a putea recurge la această parohie.

Din ședința dela 15/28 Iulie 1918.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* m. p., protopresbiter.

—□—

3—3

În temeiul autorizării Ven. Consistor diecezan de sub nr. 2771/1918 pentru îndeplinirea parohiei din Pauliș (Ópálos) devenită vacantă prin renunțarea parohului ales Melentie Șora prin aceasta public concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele condițiuni:

I. Parohia este de clasa I-a.

II. Venitele parohiei sunt:

1. O sesiune parohială.

2. Stolele legale.

3. Birul legal în naturale, după uzul din trecut.

4. Eventuala întregire dela stat.

Preotul ales va avea să se îngrijească de locuință și să supoarte toate dările publice după venitul parohial, apoi să provadă fără nici o remunerațiune catehizarea elevilor dela școalele noastre din comună.

Reflectanții la această parohie să-și timită recursurile lor ajustate cu documentele de cvalificațiune cerută în concluzul sinodal nr. 84/1910 și cu atestatele despre eventualul serviciu de până aci și adresate comitetului parohial din Pauliș (Ópálos) oficiului protopresbiteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte — cu stricta observare a dispozițiunilor regulamentare — în sfânta biserică din comună spre a se arată poporului.

La prezentare în parohie admit numai recurenții, cari au cvalificațiunea recerută în concurs, iar pe cei din altă dieceză numai dacă îmi prezintă învoirea P. S. Sale, ori a Consistorului diecezan de a putea recurge la această parohie. Mariaradna, la 18/31 Iulie 1918.

Procopiu Givulescu m. p., ppresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant la școala confesională gr.-ort. rom. din Jadani protopopiatul Vinga se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt următoarele:

I. Salarul prescriș de art. XIV de lege din anul 1913 pe care-l prestă comuna bisericească din mijloacele proprii. 2. Cvarțir și grădină în natură de 890□. 3. Pentru conferință 20 cor. 4. Pentru scripturistică 20 coroane. 5. Pentru participare la înmormântări unde va fi poțitiț i-se va rebonifica 4 coroane. 6. Pentru instruirea și conducerea corului vocal din loc va primi un snorar de 100 cor. anual dacă va satisface aceoței condiții.

Alesul învățător va avea îndatorirea ca să provadă și cantoratul și să conducă elevii în toată Dumineca și sârbători în sf. biserică și să instrueze și să cânte cu dâșii răspunsurile liturgice fără altă remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poțitiți a-și înainta în termenul concursual documentele lor originale (estras de botez, atestat de școalele medii, diploma învățătoarească, atestat de apartinență, atestat despre îndatoririle sale față cu miliția și în fine eventuale atestate de serviciu) însoțite de un petit adresat Comitetului parohial din Jadani, la P. O. Oficiu protopopesc din Vinga cu sediul interimal în Timișoara și totodată să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sita biserică din Jadani spre a-și arată desteritatea în cant și tipic și să facă cunosțință cu poporul.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. prot. a tr. Vinga.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala confesională gr.-or. rom. din B. Forâu-Prisacă (B. Forró), se publică concurs cu termen de alegere pe 26 August (8 Septembrie) a. c. orele 10 a. m., pe lângă următoarele venituri:

1. Cvarțir cu grădină. 2. Dela parohie 600 cor. 3. Intregirea dela stat. 4. Venitele cantonale. Încălzirea și curățirea salei de învățământ cade în sarcina comunei parohiale.

Cei ce doresc a ocupa acest post sunt poțitiți a se prezenta în vre-o Duminecă ori sâr-

dătoare la sf. biserică din Forâu, iar cererile lor, adresate comitetului parohial, să le înaintați oficiului protopresbiteral gr.-or. rom. din Belényes.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu*, protopopesc.

—□—

Pentru îndeplinirea postului învățător-cantor dela școala confesională gr.-ort. din Sinitea (Szineke) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”. (Ord. consistorial nr. 1501/1918).

Venite sunt: 1. Salarul cerut de lege din 1913 în consonanță cu anii computabil de serviciu al celui ce se va alege. 2. Cvarțir răspunzător și grădină. 3. Stolele îndatinate. Pentru conferință 20 cor. 5. Pentru curatoriat 20 cor. 6. Scripturistică 20 cor.

De încălzitul și vărutit salei de învățământ și a întreg edificului pe din afară îngrijii comuna, iar a locuinței învățătorului lăuntru cade în sarcina învățătorului.

Ceice doresc a ocupa acest post sunt poțitiți, ca cererile ajustate în regulă și adresate comitetului parohial, să le înainteze P. O. Oficiu protopopesc din Șiria (Világos) având prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare Sfnta biserică din Sinitea spre a-și arată ritatea în cântare și tipic.

Sinitea, din șed. comit. par. ținută în 10 Iunie 1918.

Emil Popoviciu m. p., paroh preș.

Tripa m. p., notar.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța*, protopresbiter-
ter-inspector școlar conf.

—□—

Nr. 1568/1918 șc.

Pentru primirea elevilor în internatul român din Beiuș, pe anul școlar 1918/1919 se publică concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Petițiunile de primire însoțite de testul școlar, extras de botez și atestat medical cumcă recurentul este deplin sănătos, sunt adresate rectorului internatului până la 2/15 August 1918.

Taxa anuală de întreținere e de 150 coroane, care sumă se va solvi în patru rate: înscriere 400 cor., în 15 Noembrie 400 cor., 1 Faur 1919 coroane 375 și în 15 Aprilie 1919 coroane 375. Tot la înscriere se va solvi de 10 coroane pentru biblioteca internatului corespondare cu părinții.

Taxa de întreținere se va solvi în trei rate: fără considerare la începutul sau finalul anului școlar. Reducerea taxei nu se admite sub nici un titlu.

Înainte de primire părinții au să susțină o declarațiune, că cunosc și se supun condițiilor de primire.

Elevii primesc în internat întreținerea: treagă: locuință, vîpt, lumină electrică, încălzire, spălat, medic, medicamente, scaldă și instruire.

Fiecare elev internat are să aducă cu sine: una saltea pentru paie, 2 cearșafuri de plapomă, 2 cearșafuri de plapomă, 2 perne, vestmintele trebuincioase, despre cari va fi inventar în două exemplare. În albituri să se cusut cu fir întreg numele.

Internatul își rezervă dreptul de a primi o anumită cantitate de alimente în taxa de întreținere.

Acei elevi, cari în decurs de 8 zile de la expirarea termenului pentru solvirea ratelor și-au achitat taxele, vor fi eschiși din internat iar aceia cari fără motive acceptabile vor părea în internatul în decursul anului vor avea să plătească dauneze internatul cu câte 40 cor. pentru fiecare lună ce mai este din anul școlar.

Se observă că vor avea să petiționeze pentru primire și acei elevi, cari au fost așezați în internat în anul trecut.

Oradea-mare, la 5/18 Iulie 1918.

Consistorul eparhial gr.-or. român.

—□—

La o familie distinsă românească se caută

o guvernantă

lângă copii, care să știe conduce și economisi de casă. Condiții favorabile. Informațiuni în redacția ziarului nostru.